

SANT JOAN

BOLLETÍ INFORMATIU DEL TELE - CLUB

Director: Carles Costa Salom

N.º 58 - Febrer 1977

Mn. Francesc Mas Galmés, Prevere, Ecònom de Sant Joan i Arxiprest de Manacor. 1878 - 1953.

Home d'esperit juvenil, emprenedor, entusiasta i figura pròcer, fou el fill d'aquesta vila el Regent Senyor Mas —com vulgarment tothom el coneixia—.

L'opressió que ell tenia per engrandir el poble de Sant Joan, era immensa; això el dugué a organitzar un orfeó, el grup dels exploradors —entitat en la qual s'hi replegaven casi tots els joves del lloc—, les congregacions marianes i a treballar en totes les activitats culturals de la seva època, —exemple, la banda de música.

Sota el seu rectorat, s'acabà de construir en 1922 l'esbelt edifici del Centre Catòlic, i en 1927 s'emprengué la tasca de construir la nova i actual església, deixant-la casi acabada al moment del seu traspàs.

EDITORIAL

El pueblo de San Juan está de fiesta. Día 6 de marzo próximo se - cumplirán cincuenta años de aquel día histórico en que los feligreses, capitaneados por el entusiasta y dinámico Sr. Mas, Regente, colocaron la primera piedra del que hoy es nuestro Templo Parroquial.

Si nos acercamos a la crónica que "para que las generaciones futuras pudieran saber como se desarrollaron las obras del nuevo Templo", dejó escrita el médico Dr. D. Sebastián Soler, nos encontramos que - día 26 de diciembre de 1926 en la Sacristía Antigua, reunidas las re- presentaciones de todas las entidades locales, visto el estado ruino- so del Templo Parroquial, acordaron llevar adelante una idea muy metida en el pensamiento de todos: construir una nueva iglesia parroquial.

Día 10 de enero de 1927 el Excmo. Sr. Obispo Llompart, visto el - informe favorable de la Comisión Diocesana de Obras, aprueba, bendice el proyecto del nuevo Templo Parroquial cuyo artífice es el joven ar- quitecto Sr. D. José Oleza, y alienta al Rdo. Sr. Mas y al pueblo a - emprender la construcción de la nueva basílica romana.

Venciendo las mil y unas dificultades que a cada paso salían al en- cuentro, día 6 de marzo de 1927 dieron comienzo las Obras con un entu- siasmo desbordante de parte del Rdo. Sr. Mas y con una fe ciega en la Providencia Divina que ha hecho una realidad lo que hace cincuenta - años parecía una utopía.

A través de las páginas de la Crónica podemos oír palpar de en- tusiasmo y coraje el espíritu juvenil y emprendedor del Ecónomo D. Fran- cisco Mas Galmés que no se arredra ante las dificultades de la Segun- da República ni de la Guerra Civil. Siempre con el mismo optimismo si- gue empujando y alentando a los feligreses a fin de que, al mismo tiem- po que amen a Dios y al prójimo, vibren de entusiasmo por la construc- ción del nuevo Templo, que nosotros hemos podido ver convertido en rea- lidad.

Mención aparte merece el Rdo. D. Bartolomé Bauzá Oliver que con - su actuación silenciosa, constante y eficaz tanto ha hecho para que - pudieran llevarse a feliz término las Obras.

Nosotros, los que hemos podido saborear la alegría de ver termina- do el nuevo Templo Parroquial, celebraremos tan fausta efemérides du- rante la semana del 27 de febrero al 6 de marzo, para la cual se han programado actos para todos: Para los mayores, que tuvieron la valen- tía de emprender esta Obra de titanes; para la familia, base de la so- ciedad; para nuestros difuntos que tanto hicieron para nuestro bien; para nuestra juventud, primavera de la vida, en quien ponemos nuestra

esperanza; para las Religiosas que viven y se desviven para nuestro - bien espiritual y material; y, el último día, todos juntos entonaremos un himno de alabanza y de acción de gracias al Señor nuestro Dios.

Un Sermó Inèdit del P. Ginard

Mans amigues m'han fet arribar l'original inèdit del sermó que el P. Rafel Ginard pronuncià a la nostra parròquia el 17 de novembre de 1974, diada en què va ser proclamat Fill Predilecte de Sant Joan. Tots sabem que després d'aquesta festa, el P. Ginard no tardà a sentir-se malalt d'una malaltia que lentament el duria a la mort. No va ser a temps a posar en net l'esborrany del seu sermó. En aquest esborrany - hi ha moltes esmenes i paraules i frases superposades, que l'autor evidentment hauria donades per definitives abans de passar-lo a l'estampa. Aquesta feina que havia de fer ell i no hi fou a temps, ara - l'hem haguda de fer els seus amics, i a mi m'ha estat arrambada la responsabilitat. Aquest text el treim a llum en aquest Bolletí només en edició provisional i prèvia una explicació que voldrien vàlida per als lletraferits que possiblement el llegeixin. L'hem establert d'acord amb un criteri personal potser discutible, però que s'acosti a la idea que probablement hauria prevalgut d'haver-ho pogut fer el mateix P. Ginard. O sia, quan damunt una paraula en posà una altra, hem cregut que era aquesta la que ell hauria donat per bona, i quan n'hi superposà una i després en posà una altra al davall, hem donat per bona aquesta tercera. En algunes ocasions en què les paraules sinònimes eren quatre o cinc, hem hagut d'apel·lar al millor sentit crític que hem pogut. Jo admet la responsabilitat en l'establiment d'aquest text, bé que només d'una manera provisional. El meu gust seria que, amb l'ajuda d'altres amics més responsables, poguéssim arribar a establir un nou text més definitiu i imprimir-lo en una publicació digna del nom del nostre il·lustre P. Ginard. Serà possible? Jo no se - renunciar a l'esperança. Per exemple, enguany que s'escau el cinquan - tenari del començament de les obres de l'actual església, seria una bona ocasió, i que fos precisament la Parròquia qui amb els donatius de tots se'n volgués fer càrrec. La parròquia l'hem de construir no solament amb pedres i obres materials, sinó també amb iniciatives intel·lectuals i del pensament. L'església vella de Sant Joan és història de la nostra parròquia, i avui no es comprendria la nova i sump - tuosa església que posseim sense l'antiga que la precedí. Voldríem - que la lectura d'aquest sermó del P. Ginard serveixi d'aperitiu per convèncer-nos de la idea que us acab d'exposar.

l'església vella de sant joan

Avui, per mi, és un dia compromès. Un dia en què jo, santjoaner - de sempre, me sent més santjoaner que mai. Doncs, per sortir del cas en què me trob sense excessives falles, i per tocar un assumpte que s'a vingui amb el lloc on estam reunits i amb el motiu de la reunió, he - determinat, després de cremar-hi molt d'oli, entretenir-vos una estona parlant de l'església, anterior a la petita catedral que, ara, posseïm, gràcies a aquell home extraordinari, dinàmic i optimista, que fou D. Francesc Mas i gràcies també a D. Bartomeu Bauçà que va seguir l'obra de D. Francesc i va embellir-la. I no hem d'oblidar el poble - que hi abocà els dimers i hi va fer costat amb gran entusiasme.

Deman a Nostre Pare que està en el cel que em netegi el cor i els llavis, Ell que purificà amb un caliu flamejant la boca d'Isaïas profeta, a fi que la meva familiar conversa sigui digna de la nostra venerable església anterior i digna del distingit i devot auditori que m'escolta.

L'església vella, vista o recordada des del nostre temps, ja té - l'encís amb què la història abriga les coses antigues i guarda, per mi i pels qui sou de la meva edat, entranyables records. Els meus pares, Mateu Ginard Barceló i Maria Bauçà Bauçà, s'hi casaren. A l'església vella m'hi varen batejar, vaig fer-hi la primera comunió, i - fou aquella l'església única que vaig conèixer i, més que conèixer, - viure, durant la meva infància. Des de l'altar major fins al campanar i les voltes no hi havia racó ni enfony que jo no hagués explorat.

Començarem per l'altar major i anirem seguint per les capelles. És possible, i, més que possible, segur, que, en la meva casolana dissertació, surtin coses no ben conformes amb la veritat històrica. Per això, ja des d'ara, jo implor la vostra clemència, amb el ben entès que agrairé totes les esmenes i rectificacions que aportareu millorant-lo a aquest capítol de la nostra història.

La volta de l'altar major era més baixa que les voltes generals - de l'església. (Teniu present que me referesc sempre a l'església passada.) Des de l'arcada en amunt, feia un frontis i sobre aquesta faixa o frontis, amb vidres blaus, vermells i grocs, s'hi obria l'ull d'una claraboia que feia joc amb la del chor. Que jo recordi, l'església anterior no disposava de més llum que la d'aquestes dues claraboies. Empotrat sota la claraboia de l'altar major, l'escut de Sant Joan, amb la data 1657, o sigui l'any en què finiren la nostra església. Davall l'escut, hi havia un dimoni. No puc endevinar-ne el motiu. ¿Va esser

allò una ocurrència de l'autor de l'escut o l'inesperat dimoni tenia -
qualque especial significació? Qui ho sap?. En els nostres antepassats
havia una certa propensió per les coses grotesques. Per això, amb hu-
morisme una mica picardiós, associaven el dimoni (un dimoni benigne,
ja s'entén) a les festes populars i, així, amb uns quants pessics de
pebre de cirereta, les festes resultaven més apetitoses. L'esser els
camperols afectats de coses grotesques, ¿seria aquesta l'explicació -
del nostre dimoni sota l'escut davall de la claraboia? (1)

El retaule de l'altar major va esser construït a costes i despeses
de l'Obreria de Sant Isidre, signe de què disposava de copiosos recur-
sos. D'aquella polent Obreria, ja no en queda rastre. En no esser que
encara regni l'antic bacinet amb el Sant de fusta i les corretjades -
de llaurar amb rastell que, ara fa trenta anys, rodava per la sagris-
tia. Foren obrers de Sant Isidre, l'amo En Guillem Carritxó i l'amo -
En Joan d'es Molins, però la llista completa, fins aquí, estar per fer.

El retaule del nostre altar major era de poll i els baixos de ma-
rés. A dalt de tot, un medalló amb aquesta llegenda en llatí: "Ex ele-
emosynis, 1759". Això és, l'any en què romangué col.locat el gran re-
taule. Havien transcorregut, doncs, un segle sencer d'ençà que el buc
de l'església havia romàs enllestit.

A l'altura convenient, hi havia un petit sagrari per guardar el -
Santíssim i, més amunt, un sagrari solemne per les exposicions. Aquest
voltava i s'obria, la cara de davant passava a darrera i així romania
Nostre Amo patent. El sagrari gros, una peça de molt de mèrit, és el
mateix valia la pena de conservar-lo dóna prestància a que, en el dia,
a l'hora d'ara la nova capella de la comunió. La custòdia que empra-
ven, de plata, era un obsequi o donatiu de la Reina Isabel II que, -
per cert, n'havia regalades també a altres pobles.

El retaule de l'altar major (no oblideu que ens referim a l'esgle-
sia vella) formava dos cossos o com a dos pisos. El nínxol central l'o-
cupava Sant Joan Baptista, una estàtua que procedia de la Seu de Ma-
llorca. Ara, ja està jubilada: als sants i tot els arriba la jubila-
ció. Des del punt més brillant de l'església, la figura de Sant Joan
fou duita allà baix de tot, a la capella de Lourdes, des d'on contem-
pla i, per ventura amb una mica de tristor, el lloc de preferència que
li havien destinat a fi que presidís l'esplendor de les festes sant-
joaneres.

(1) Aquest escut, amb un dimoni a la base, és el mateix, crec, que
posaren al primer dels cinc monuments dels misteris del rosari que es-
tà devora allà on comença l'escalinata de Consolació.

A la dreta de Sant Joan, hi figurava el nínxol de Sant Sebastià, trepanat de fletxes, i, a l'esquerra, el nínxol del gloriós Sant Isidre que mirava i mira tant pels seus confreres els conradors. Un padrí o repadrí de Can Parriic va esser escolà. Doncs, a ca-seva, guardaven una figura igual de Sant Isidre, però de tamany més reduït, buida i policromada com la de l'altar major. Probablement devia utilitzar-se per dur-la a les processons en tabernacle. I això és un altre indicatiu que l'Obreria de Sant Isidre era poderosa. No li venia, com solen dir amb rústica elegància a un pa de llesques.

A l'entorn de Sant Isidre, hi ha unes notícies pintoresques. Minúscules però gustoses com a llavorettes de fonoll. L'Obreria no se privava de res. Cada any, a l'oferta, repartia estampes amb una llegenda així: "Sant Isidro llaurador per tots los seus devots i benefactors". No obstant això era el Bon Jesús ressuscitat i Maria Magdalena lo que hi havia a les estampes. El Bon Jesús, llagat de mans i de peus, amb un càvec al coll i apariències d'hortolà i, agenollada davant Elly el pot d'ungüent, en terra, María Magdalena. El poble deia: Això és sa dona de Sant Isidro! Com és bo de veure, ni el poble ni els obrers no s'apuraven per res.

També corre qualche petita història a l'entorn de S. Sebastià. En aquelles saons, Mestre Francesc Calobra regentava l'escolania. L'endemà era la festa del nostre Sant. Mestre Francesc, per més gala, va resoldre, al fondo del nínxol, passar-hi un domàs. Però l'escala rellisca. Mestre Francesc s'abraona a Sant Sebastià i els dos rodolen per avall. Ja va esser un miracle que Mestre Francesc no tingués res de nou. Qui va pagar els plats romputs fou Sant Sebastià a qui precipitadament hagueren de fer una cura d'urgència. I així la festa pogué celebrar-se com cada any. Complascuda, la gent ho comentava: "El Sant n'ha sortit copejat, però ha protegit l'escolà". L'Any del grip, 1918, el Sen Joan Bonet i l'amo En Toni Solander, obrers de Sant Sebastià, perderen les seves respectives mullers. Ells quedaren indemnes. "Han tingut bo amb el Sant!", n'hi havia que deien. I altres, càn didament: "Que Sant Sebastià era advocat contra la pesta antiga - però que això del grip no queia sota la seva jurisdicció".

En canvi, escoltau allò que va esdevenir-se a l'amo En Mateu Vaquero, traginer d'ofici, i que tirava a Ciutat l'any de la pesta. Va guanyar molts de diner. "Es cordó de la vila", establert devers Can Pago, no el deixava entrar en el poble per por que no hi dugues els microbis de la terrible malaltia. Devot com era de Sant Sebastià, no la va prendre. I l'amo En Mateu, agrait, cada any, per la festa, li pagava l'oli del llantoner que, amb els seus vuitanta llantons, va -

caure a darreries del segle passat. I d'aquesta ciuguda ja no va aixecarse'n.

Tornem al retaule de l'altar major. Ja us he explicat que feia com a dos pisos i que al primer hi havia Sant Joan, Sant Sebastià i Sant Isidre. Entronitzada al centre del segon pis, una figura de la Mare de Déu, sota l'advocació de la Immaculada. Davant Ella, dos angelons amb un ciri perhom i empastissats de cera, asseguts just d'una anca - sobre una voluta o caragolat del retaule i amb les cames penjant. L'any 1884, construïren la capella de la Puríssima. El retaule d'avui és el mateix. Llavors decantaren la susdita figura de l'altar major i la dugueren a una saleta de la vella rectoria.(2). Allà va estar-se dins un embull de gornises, basaments i ròssics de capelles i devora el - munt de carbó pel servici de la cuina rectoral. La criada, en veure - la cara mustia d'aquella escultura, plorinyava i sospirava: "Puríssima! Què de temps vos han resades Salves heu respirat la bona olor - de l'encens, heu fet miracles i, ara, vos tenen tiradeta a un racó!". Però, tanmateix, aquella Puríssima va treure faves d'olla. Això és, - va recuperar-se. Un bon dia, la retocaren i repintaren i, tota llambregant, va embarcar-se cap a Menorca, on s'establí per iniciar una - novella i gloriosa etapa.

Doncs, bé. Al retaule de l'altar major del ninxol buit de la Puríssima en prengué possessorí un Angel de la Guarda. Un Angel acreditat que, fins llavors, havia exercit el seu importatíssim ofici a Sineu. Amb tot, el graciós episodi exigeix que donem detalls exactes. La idea dels santjoaners era que del ninxol desocupat de la Puríssima - l'Angel de la Guarda en fos l'estadà. Emperò, justament la figura que a Sineu ens oferien era l'Arcàngel Sant Rafel amb un peix de plata a la mà i el bergantell Tobias a un costat. ¿I què fan els santjoaners, suposat que els convenia aquell donatiu (regularment ho era) de Sineu? Acceptaren l'obsequi. Decantaren el peix a l'Arcàngel, li adreçaren per amunt, com a signe d'avis, el dit d'apuntar. I Tobias romangué - transformat en el nin trapacer que és costum situar prop de l'Angel de la Guarda. Entre els dos àngels, no existeix tampoc tanta diferència que mútuament no se puguin suplir. Els santjoaners són gent enginyosa i a tot troben sortida.

L'altar, prop del retaule que hem descrit, era de marès. Dins - l'altar mateix, a un armari, la vera creu, ben guardada amb pany i - clau. Més tard, la passaren a la reduïda sagristia vella per raons -

(2) El motiu de la supressió a que feim referència fou, pot esser, que no hi hagués, dins la mateixa església, dues imatges de la Puríssima.

de més seguretat.

Prou del retaule major. Ara anomenarem les pintures que hi havia aferrades a les voltes o paladar de l'església vella. Anirem - per ordre, començant immediatament després de l'altar major. Dins unes grans vases o plafons la forma del quals no puc precisar (rectangulars, crec que no ho eren) hi havia, primer, Sant Josep i, llavors, seguint cap al portal major, el Beat Ramon Llull, Sant Isidre, Sant Sebastià, Sant Joan Baptista i, damunt el chor, la Puríssima. A la teringa, si hi hagués figurat Sant Antoni de gener, ja hi hauria hagut tots els sants preferits per la devoció santjuanera. Les pintures agafades al sòtil curvat de l'església vella no mataven ni espantaven i ignor per on deuen parar. Més mancats de mèrit artístic eren els paisatges de mala mort que hi havia als medallons dels buits laterals, exactament damunt la gran cornisa des d'on arrancaven les voltes. Volien esser motius d'ornamentació. El propòsit era excel·lent, l'execució poc primorosa. Amb bona voluntat i res més, no poden fer art acceptable.

Me plauen aquelles notícies que duen calentor i vibració humana. Per això, vull relatar una minúscula anècdota relacionada amb els medallons de què parlam. Per Cincogema, solien netejar els alts de l'església. Mestre Mateu Escolà va enfilar-se damunt la cornisa per agranar-la i decantar terenyines i pols. En la plenitud de les seves energies, Mestre Mateu tenia el cor fort, ferma la testa, i per damunt aquell estret i esglaiós passadís, s'hi movia segur quasi despreocupat, com si anàs pel carrer. En això, amb l'esterenyinador arrib no arrib a una terenyina llunyana, Mestre Mateu, va topar a la motlura d'un d'aquells medallons a què ens referim i poc va manca-hi per fer una tràgica cucavela. Mestre Mateu prengué un tal regiró que ja no tingué mai més coratge de muntar a la cornisa.

Iniciarem tot seguit una visita d'inspecció a les capelles de l'església passada que, no ho perdeu de vista eren les mateixes de l'església present. Amb una excepció: no existia la capella de Lourdes. L'escala que pujava al chor ocupava l'espai corresponent a la darrera arcada, a mà dreta del portal major com entren.

Capella de Sant Josep. El medalló o cartell de dalt porta una llegenda. Si no vaig equivocat resa així: "Antoni Salom, 1712". Jo no he pogut aclarir si aquest Salom va esser l'escultor del retaule o la devota persona que l'encarregà, a costes i despeses seves. Sant Josep gaudia de l'alt privilegi de la novena predicada. Les Obreries de Sant Josep i de les Animes contribuïen a pagar la quaresma. Tots els penons de l'església s'associaven a la processó de

Sant Josep. (En sortir un penó, sortien tots. Aquest era el conveni.)
Al tabernacle de Sant Josep l'endiumenjaven amb barroca ornamentació de goixos de favera amb bajoques tendres. Durant la novena, cantaven:

Sant Josep era fuster
i Maria teixidora,
Oh Reina, oh gran Senyora,
Mare d'un Déu vertader!

Capella del Nom de Jesús. El retaule no sabem de quin any és. - De tots els de l'església és, certament, el millor. En ben esculturats baixos relleus s'hi representen el Naixement del Bon Jesús, l'Adoració dels Sants Reis, la Presentació del Minyonet Jesús al Temple i la Trobada enmig dels Mestres i Doctors de la llei. A la part cèntrica, la Circumcisió. Abaix dues capelletes o ornacines. A una la Degollació de Sant Joan, i a l'altra, el Baptisme de Jesús. Mes no ens podem oblidar del graciós Infant que sostén damunt la maneta la bolla del món amb una creu. Un, sense voler, recorda una célebre poesia, de Théophile Gautier on descriu així l'art religiós:

Dans son nimbe trilobe
La Vierge et son Jésus,
Le globe
Avec la croix dessus.

Dins una glòria de tres arcades, la Verge amb el seu Infant que mostra la bolla del món amb una creu.

La festa era per Capdany. La gent se posava el vestit bo. S'enterava del moviment del poble de boca del Rector. A l'oferta se repartien els patrons i bocins de pa del betlem i d'aquest pa en duïen a les famílies que l'havien regalat. En menjaven les persones i també els animals per alliberar-se de mal de ventre.

L'orgue. Cap notícia de quan l'inauguraren. L'orgue està emplaçat sobre el portal dels homes i ompla l'espai d'una arcada o capella, la mateixa on l'instal·laren en l'església anterior.. Devers l'any 1894, el varen renovar afegint-hi la trompeteria, la trompa real i altres registres. El ferrer Perot era un bon menestral. Ell féu el bastiment per sostenir la trompeteria. Mestre Julià Amorós, l'orguer, tan primcernut com era, va renyar En Perot perquè al bastiment de ferro hi havia una forat una mica fora de lloc. "L'he errat de punt sols la gruixa d'un ganivet i, per això, tanta d'esquerra", repetia tot enfadat el ferrer Perot. Aquesta amplicció i adob fou entemps del Rector llucmajorer Miquel Thomàs Contestí, i me semble que va esser llavors que Mestre Rafel Primater va fabricar la tribu

na o balconada de l'orgue. Sa fusta procedia del gros lledoner que feia ombra baix de l'escalonada del portal dels homes, a mà esquerra com pugen. Record que això del lledoner i de la balconada de l'orgue ho sentia contar a mon pare, al cel sigui. No en vaig prendre nota per tant no puc respondre de l'exactitud de la notícia.

Ara, que és ben històric, cert i ben cert el divertit incident promogut amb motiu de l'ampliació de l'orgue. L'hem situada devers l'any 1894. Per ventura va esser un poc abans, però de totes maneres, a l'època del Rector llucmajorer. Se comprèn que la notable millora de l'orgue costàs molts de diners. Per afegitó, els anys que corrien, 1890-1894, eren xerecs de tot. La vinya s'era morta i el poble anava curt. En passar la bacina, ningú allargava la mà ni per posar-hi un canet. El Rector, preocupadíssim pel deute de l'orgue, desitjava que les Obrieres ajudassin a quitar-lo, suposat que l'orgue havia de sonar per les festes i completes de tots els sants.

Per Capdany, el Rector féu un "Devot auditori" als santjoaners i els parlà de la difícil situació econòmica de l'església proposant que les Obrieres se fessin càrrec del deute contret. I, dins la seva improvisació va escapar-li, referint-se a què el deute de l'orgue gravitava damunt la parròquia, aquesta frase, mig seriosa i mig jocosa, però completament desgraciada: "Es sants d'aquest poble estan endeutats!".

Allò va caure molt agre. La gent repetia: Es Rector mos ha endeutats es sants! ¿O és que ets sants van a beure i a jugar en es casino? El Sen Bernardí Tronca, obrer de Santa Bàrbara, deia: ¿Què té que veure amb l'orgue Santa Bàrbara, patrona d'es moliners?.

Per no allargar més haurem de tallar aquí la visita a les capelles.

El meu desig és que la present diada agafi un caràcter santjoaner on els honors siguin per la història, la geografia, el paisatge, l'agricultura, el folklore, els antepassats i els actuals pobladors de la vila. Per això he volgut que l'introit fos un capítol de la nostra petita, però entranyable, història. Jo, dins el nostre conjunt, no som més que un santjoaner de tants i el títol més alt de què em puc gloriari precisament és, el d'esser fill d'aquest poble.

Jo he fantasiat d'aquesta manera: així com tenim la venerable festa del quart diumenge, l'animadíssim festival del motor, la saborosa i típica festa del botifarró, ¿per-què no establir, des d'avui, una festa de cultura on tants de santjoaners hi podrien cooperar?. Som un poble de poc volum, és ver, però, així i tot, hi ha -

un variat caramull de coses a donar a conèixer als mateixos santjoaners, tal vegada, una mica descurosos d'allò que en podriem dir la nostra riquesa espiritual. De quants de personetges podríem parlar; quina profusió de coses folklòriques i quantes gustoses anècdotes a recollir; quanta d'història a posar en circulació; i quants de poemes no es podrien escriure inspirats en les nostres tradicions i el nostre paisatge! D'això n'està abeurada la nostra terra. S'ha fet bastant, però encara hi ha molt a fer. Una festa de cultura, per l'estil de la que, altre temps, hi hagué per Sant Sebastià, contribuiria a què els santjoaners valorassin amb amor intel·ligent i un poc més de cada dia, el nostre poble.

Demanem a Déu i a la Mare de Déu de Consolació que la llecorosa terra de Sant Joan germini sants i savis, artistes i poetes; que ens conservi i millori la glòria principal els nostres excel·lents menestrals i conradors i que Sant Joan, centre geogràfic i cor de Mallorca, i que ha estimada la magnificència de la casa de Déu, sigui com una farola encesa de progrés, cultura i germanor enmig dels altres pobles.

recuerdos de niño junto a una obra

Habrán de pasar todavía unos años para que se cumplan los cincuenta. Me refiero a lo que recuerdo cuando era niño.

Pasaba jugando una y otra vez con la carretilla de albañil, la que no se empleaba. Pasaba con cuidado por encima de las dos sendas que sobre el polvo y el "picadis" marcaban sus ruedas entre los pilones donde se labraba el "mares" para la iglesia.

Había la obra y había la iglesia y la iglesia era otra cosa. Allí no se jugaba. Aquellos hombres trataban y mostraban la iglesia de otra manera. Al decir "esto es la iglesia", esto es para la iglesia", "voy a trabajar para la iglesia", lo decía mi padre y aquellos hombres también: "mestre Tomeu i mestre Antoni i mestre Joan i mestre Miquel" lo decían con un respeto tan grande y tan sincero y sentido.

Ahora me doy cuenta y tal vez entienda mejor aquellas palabras: "tú has creído, Tomás, porque has visto, benditos serán los que crean sin haber visto". Yo no sabía qué rezaban o si rezaban aquellos hombres al entrar en la iglesia para trabajar. Pero sí recuerdo que me llamaba la atención de niño como se quitaban el sombrero y los fumadores retiraban el "filet" de sus labios y como eran sus primeros pasos dentro el lugar sagrado. Era como una procesión y función respe-

tuosa, creo que era una verdadera actitud religiosa.

Cuando la iglesia antigua quedó como encerrada dentro de la nueva, más grande, y tuvieron que desmontarla en parte, recuerdo el - respeto y casi pena con que aquellos hombres iban retirando aquellas piedras y paredes veneradas. Pero se dieron mucha prisa. Todos tenían prisa. Incluso hubo entonces un gran susto y serio accidente - laboral que los unió más todavía y despertó lo bueno que había en el fondo de aquellas personas. Había prisa y los carros, muchos carros iban y venían para retirar los escombros. Para aquel domingo el sol fué muy radiante y los ojos de aquellos hombres y mujeres y sacerdotes también mas brillantes. Vi a muchos llorar de alegría. Ya se - veía toda la iglesia nueva. Era una maravilla, grande y bonita. Todo para Dios. Bendita la fe de nuestros mayores.

No era cosa tuya ni mía, de éstos o de los otros, la obra de la iglesia era de todos. Todos decían nuestra iglesia. No recuerdo que mi padre tuviera que llamar la atención a nadie para que diera más rendimiento en el trabajo y seguro lo hubiera hecho de ser necesario. Pero cuantas horas se trabajó codo con codo tanto por el que cobraba jornal como por el que generosamente lo aportaba. Ya entonces era cosa de hombres la honradez y mirar con los ojos abiertos. ¿Quién no vió los esfuerzos de "Don Francesch" y los ejemplares y sencillos detalles de tantas personas que más resaltaban ante los - pequeños despistes y corrientes contratiempos?.

Algo más vi cuando niño, esto no se me ha olvidado.

Miguel Sastre Nigorra.

ECOS DEL TELE-CLUB

No por ser el más corto será el febrero el menos interesante en cuanto a actos de toda índole.

Comencemos por mencionar una charla-coloquio que los Agentes del Servicio de Extensión Agraria ofrecieron a los agricultores fruteros de Sant Joan el día 17.

Sigamos con el tradicional baile de Carnaval, que como todos los años por estas calendas, es obligado celebrar. El éxito fué por partida doble, pues tanto el festival infantil de la tarde del día 20 y que era a beneficio del viaje de estudios de los alumnos de E.G.B. como el baile de disfraces de la noche, se vieron muy concurridos.

Como detalle simpático, hay que decir que la firma comercial - Vé-Gé obsequió a todos los disfrazados infantiles.

Y así, para seguir un orden cronológico, cuando estas noticias lleguen a manos de los amables lectores, hábrase ya proyectado una

película sobre defensa de la Naturaleza, en el Centro Católico. Es una colaboración de la Caja de Ahorros, que tendrá su continuidad en una campaña de instalación de nidos artificiales en los pinares.

Queremos avisar que los sábados se dan clases de baile popular mallorquin, y de Karate (o defensa personal) por personal especializado.

Pero tal vez la noticia más importante sea la convocatoria del VI Certamen poético. "Festa d'es Pa i Peix", que ha de fallarse el día del "Cuart Diumenge". Los versos deberán tener una extensión - entre los 16 y los 60 versos, escritos a máquina y por triplicado, finalizando el plazo de entrega el día 15 de Marzo. El tema deberá estar relacionado con la Virgendirectamente) con la Virgen de Consolación. Habrá un premio de seis mil pesetas, que otorga la Banca March S.A., más otro de tres mil, a cargo del Ayuntamiento de Sant Joan reservado a los residentes en la villa. Se entregarán los premios en el Santuario durante la romería; posteriormente, el día 24, habrá una velada literaria en el Tele-Club, donde se leerán los poemas presentados. Esperamos que los vates se esfuercen en inspirarse ante el incentivo económico de los premios.

José Estelrich.

SANT JOAN

Boletín Informativo editado por el Tele-Club Comarcal de San - Juan, Nº. 2.580 C/. Belisario Nº. 18, Boletín Nº 58, Febrero 1977.

Director: Carlos Costa Salom.

Equipo de Redacción: José Bauzá Bonet

Miguel A. Mas Bauzá

Colaboradores: José Estelrich

Miguel Gayá i Sitjar Gabriel Ferriol

Miquel Fuster Juan Company Gayá

Juan Company Florit Juan Gayá Matas

Miguel Gayá Bauzá

José Roig Bauzá

Juan Juliá Gayá

Amador Bauzá Matas

Antonio Gual Solivellas

Miguel Sastre Nigorra

PROTECTORES

Ayuntamiento

D. Juan Oliver de Mayá. D. Miquel Fuster.

Dña. Antonia Soler Gayá

D. Rafael Soler Gayá. D. Francisco Rotger.

D. Miguel Estelrich

D. Gabriel Ferriol.

D. Antonio Matas Matas.

Dña. Francisca Gayá de Chacártogui. D.Fulgencio Rosselló de Son Gual.

TRES IGLESIAS

Iglesia Gótica.

Esta iglesia es la primera de las tres que se han levantado en el mismo lugar. Pocos datos se tienen sobre sus características aunque se supone que debía reunir los elementos arquitectónicos del gótico.

Sólo se conserva de esta iglesia la puerta lateral con arco ojival.

Constaba del Altar Mayor y a ambos lados se encontraban las capillas:

Lado Evangélico:

- La capilla del Corpus Christi.
- La capilla de las Almas.
- La capilla de San Cristóbal.

Lado Epístola:

- La capilla de la Rosa
- La capilla de Santa Ana, actualmente dedicada a la Virgen.
- La capilla de la Asunción de la Virgen.
- La capilla de San Antonio y San Sebastián.

La devoción en el siglo XVI fue engrandeciéndose y se hizo diferenciarse: sermón, de trompas.

Sermón: fiesta de la iglesia.

Trompas: fiesta profana.

En el 1.582 el obispo ordenó que se levantara una torre campanario y que se colocaran unas campanas.

Las campanas estaban suspendidas en lo alto del coro; más en el 1.597 las pusieron en el campanario. Las campanas eran tres: una de 16 quintales, otra de 10 y la última más pequeña.

La torre campanario tenía dos series de ventanas rematando en una azotea. En la actualidad termina en una hermosa pirámide y quedó concluido en el año 1.865.

En el 1.664 ya encontramos la capilla de San Juan cuya imagen data del 1.643.

Iglesia Románica.

Al aumentar la población se agrandó el templo en 1.763 quedando terminadas las obras en 1.778.

Era de estilo compuesto.

Estaba formada por una bóveda, quizás anteriormente hubiera un techo de vigas.

Estuvo dedicada a San Juan Bautista. Tenía una sencilla fachada con rosetón redondo y torre adornada, construida más tarde a la dere-

cha de la iglesia y que se eleva hasta 175'78 metros sobre el nivel - del mar. El portal lateral tenía un arco superior que aparecía sostenido por el león alado y por el águila de los evangelistas. Cuatro pedaños daban acceso al mismo; frente al portal estaba un almez. En su interior formaba una nave con bóveda de cañón que llevaba las fechas 1.768 - 1.788. Tenía siete sencillas pilastras y una capilla absidal que se iba estrechando. La bóveda tenía nervaduras de cuña que descansaban sobre triglifos que servían de capiteles. El coro por encima de la entrada, tenía nervaduras que se cruzaban sencillamente en la bóveda. A cada lado se encontraban cinco capillas con altares anticuados; la segunda de la izquierda estaba ocupada por una puerta lateral, y la cuarta de la derecha era una pequeña rotonda. Bajo el coro había dos capillas: la de la derecha servía para la subida y la de la izquierda para la pila bautismal.

El Altar Mayor tenía por figura principal San Juan Bautista; en los intercolumnios San Sebastián y San Isidro. Había un Sagrario giratório de estilo renacentista.

Lado Evangélico.- La primera capilla corresponde a la de San José. El cuadro era de madera sobredorada. Intercolumnios pinturas del Bto. Ramón Llull y San Nicolás de Bari.

La segunda.- Santo Nombre de Jesús, el retablo está formado por bajorrelieves que representan el nacimiento y la infancia del Niño.

La tercera.- Santo Cristo de las Almas. En la parte superior una pintura de la Virgen Carmelitana. Su cuadro era de madera sobredorada con la mesa y pedestales de jaspes y mármol. Sobre la mesa había una pintura en tela que representa al Salvador puesto en el sepulcro.

La cuarta.- Está formada por la puerta lateral que corresponde al portal gótico. Sobre él se encontraba el órgano.

La quinta.- Sagrado Corazón de Jesús. Imagen de rica talla, obra del escultor Guillermo Galmés.

Después viene la pequeña rotonda que contiene la pila bautismal. Frente al altar mayor se encontraba el portal principal en donde había un cancel de madera y dos grandes pilas de agua bendita.

Lado Epistolar.- La primera estaba dedicada a San Cayetano. Intercolumnios Santa Teresa y Santa Catalina de Ritssis. En la parte superior una pintura del Arcángel San Miguel.

La segunda.- La Virgen del Rosario. Tenía cinco altares: altar del Rosario, Santa Bárbara, Santo Cristo, San Buenaventura, Santísima trinidad.

La tercera.- Inmaculada Concepción.

La cuarta.- Beata Catalina Tomás. El retablo estaba adornado con

pinturas.

La quinta.- San Antonio Abad; estaba al lado de la escalera del coro; se subía a éste por una escalera de piedra de Santanyi.

La Sacristía.- Tenía bóveda de estilo gótico. En frente de la puerta había una cómoda grande de caoba. En la pared trasera de la cómoda había un Crucifijo de madera. En las otras paredes había dos cuadros: uno del venerable Fray Luis Jaume y otro de Nuestra Señora del Rosario.

Actual Basílica.

La actual iglesia es la restauración y reconstrucción de la anterior.

Empezó a reconstruirse en 1.927 debido al estado ruinoso que presentaba la anterior.

Es un edificio de 40 metros de largo por 20 de ancho: una verdadera catedral (dicen los feligreses). Se iniciaron las obras en marzo de 1.927 bajo la dirección del arquitecto Don José de Oleza y Frates.

Es de tipo basilical romano, y ahora que ya estan terminados los artesonados bien podemos decir que es una Basílica Romana trasladada a Mallorca. Sostienen la magna construcción diez columnas, cinco a cada lado. Sobre las naves laterales y el portal mayor corre a lo largo y ancho de la iglesia una amplia tribuna con balustrada que amplia notablemente la capacidad del templo.

Los materiales utilizados son piedra de Porreras y mármoles. De mármol son los basamentos de las columnas y el púlpito, y no deja de haber una buena parte de alabastro como adorno, el altar mayor, anteriormente lo era, y el comulgatorio.

El artesonado del ábside es a modo de octógonos y rombos sobre cuyo fondo rojo resaltan sendos florones dorados. El artesonado de la nave central forma en cada lienzo una gran cruz en cuyo centro hay adornos alegóricos.

En los intercolumnios de la tribuna y en el centro de las balustradas están colocados los Apóstoles, dos de éstos figuran en la parte superior de la puerta mayor.

En el ábside campea un lienzo mural pintado por Don Pedro Barceló que representa la Gloria del Cielo y bajo de ella hay tres lienzos mas representando el nacimiento, apostolado y degollación del Bautista, titular de la iglesia.

Las capillas corresponden a las del pasado templo salvo la excepción que en el lado de la Epístola, en la primera capilla, en lugar de San Cayetano hay la Virgen del Carmen. También se ha añadido otra

capilla en el lugar que ocupaba la escalera para subir al coro, la de Lourdes.

El exterior del templo no presenta muchas diferencias respecto al anterior. Se puede apreciar la distinta etapa de construcción entre el campanario y el templo.

Junto a la puerta lateral se levantó hace dos años un monolito en homenaje al bicentenario de la muerte de Fray Luis Jaume. Con este hecho termino la narración histórico - artística - religiosa de las tres iglesias de San Juan.

Amador Bauzá Matas.

L'AMO'N MIQUEL "JORDÀ"

El passat dia 1 de Febrer, morí a la nostra vila de Sant Joan, Miquel Jaume Gual, comptava 89 anys. Havia nat el 22 de març de l'any 1887.

Parlem avui d'aquest santjoaner perquè era de la família de Ca'n Jordà, es a dir, descendent de Fra Lluís Jaume Vallespir minoret de Sant Fransesc, Martir a terres de California l'any 1775.

L'amo'n Miquel Jordà d'es carrer de ses Parres, era descendent en quinta generació del nostre missioner.

El germà major d'aquest, anomenat Jaume Mariano i Blai casà amb Catalina Jordà, (aquesta -suposam- els donà el mal nom). Del matrimoni nasqueren vuit germans. El sisè fou nin de nom Toni, va casar-se amb Joana Gual, foren pares de nou fills. El tercer, Toni, com el seu pare, casà amb Catalina Munar. Dels dos fills, el major, també Toni - de nom, contragué matrimoni amb Catalina Gual. Nasqueren vuit fills. El quint fou, l'amo'n Miquel Jaume, Jordà de mal nom, recentment traspassat.

Que Deu pietós li hagi donat el premi etern en la companyia del seu gloriós avantpassat.

Així sia.

Carles Costa Salom.

UN HOMO D'EMPRESA

Quadrets

per Miquel Fuster.

Era l'any coranta:

en el temps, havia acabat la guerra d'Espanya
i havia comensat la segona guerra mundial;

en l'espai, la vila de San Juan
era i segueix essent com una fadrina empagaidora,
que s'amaga entre turons de pinar i de garriga;

un tren que mitx anava, a més de tres Km. enfora,
unes carreteres pitjors que qualsevol camí vesinal,
i una camiona que ni sabien quan partia
ni menos quan arribava,
la tenien més aïslada que comunicada.....

Pero, si la cloveia era agre,
n'era dols el bassó:

a l'arribada, un poc més allá de l'entrada,
es trobava i es troba una plasseta - perque era petitona -
vertaderament agradosa, simpática, atractiva,
amb uns quants mentiders, grossos, frondosos,
refugi i nidada de cantor esbart d'aucells....

al enfront, la fatxada altiva, artística,
del Centre Catolic,
amb l'estatua del Nostro Frare
que, desde la cimera, como En Colón a Barcelona,
apuntava - i apunta ara - terres llunyanes de tasca missionera...

El Centre no era més que l'advertència,
l'avís, la nota que revelava i feia sebre al que arribava
que San Juan era un poble de vida, de aspiracions i de potència...

Més amunt, a má esquerra,
es trobava i es troba la verdadera joia, la verdadera perla:
La Iglesia Parroquial de San Juan.

Amb la bendició, efectuada el trenta nou, es donava per acabada;
clar que heí faltaven encare, detalls i complements;
en relacionarem alguns:
per la part de defora, el portal o portalada principal -
anomenada de les dones - sufragada per la Cooperativa Agrícola,
inaugurada l'any coranta quatre, segons placa commemorativa;
els dos finestrals, baixos, del costat;
per dedins, el tríptic, format pel Naixament, la Predicació i la Dego-
llació; que s'inauguraren per aquest temps, obra de Don Pedro Barceló:
no agrada l'sang abundant que brollava del coll tallat, i Don Pedro -
on va cubrir una bona part amb una pell de camell; anterior, al trí-
ptic, era el mural que representa la Gloria, on figura la reproducció
de la persona del pintor i de la seua filla...
dels apóstols, solament n'hi havia dos;
de l'artesonat, el primer tramo central, i tot lo altre s'ha anat fent
a tongades, fins els nostros días;

posteriors reformes son les del presbitèri, algunes capelles.
iluminació per salomons...
Avui, en el cinquentenari, porem afirmar que no hei falta res.

Aquesta fou l'obra gran, admirable, d'aquest homo d'empresa d'aquest gegant sanjuaner que amb la vara mágica de la seua voluntat, va comunicar al poble tot el seu entusiasme, la seua idea, lo que constituí el seu somni, la seua obsesió, la seua quimera: dotar a la seua vila, com a nou Salomó, d'una molt digna Casa de Deu i, de cara al futur, per el servici del poble.

Unes Anécdotes

Al comensar, Don Toni Bauzá li va prometer regalarli tot el ciment - necessari. Fou el donatiu de més importancia, segons indicis.

El Senyor Mas se passetjava amb so predicador, i, al passar per una casa, saludá sa madona que estava a defora i li va dir: ¿Qué mosvols mostrar s'animalet que engreixes per ses obres? -Amb molt de gust- -respongué ella. I les ne mostrá dos: el de la casa i el de l'Iglesia.

Sa capta per les obres es pot dir que era contínua, pero les dúes - principals eren ses de Pasco i de s'estiu: aquesta darrera solía fer sé per San Jaume. Doncs bé: un any, es carro va sortir i comensá a ferla pel carrer de La Princesa, i, donant la volta, pel carrer de - Petra fins a n'es Pou Llarç. Sa primera partida que es recullí va e-sser d'unes dúes barcelles. ¡Per això no so paga! cridá una veu; i al instant, hei caigué un sac, després dos, quatre,... i així, seguit, seguit de modo que, a dins es carrer de La Princesa totsol, se va omplir es carro altibo. Se considerava que era sa vegada que, en més - poc redol, s'havia entregat més blat.

Es opinió generalizada sa de que el Seyor Mas va posar demunt ses obres de l'Iglesia casi tot quan tenia...

Una Cansó

de ses que corrien, antes del coranta:

Si pel cás es Rector envía
ets obrers a cercar blat,
diguelí n'hagués cercat
pes rostoi, quan n'hi havia;
que tanmateix se perdía
i ets aucells el s'han menjat.

la iglesia parroquial ante su cincuentenario

La Parroquia tomó, hace bastantes meses, la decisión de conmemorar el cincuentenario del inicio de las obras, de las que resultó el levantamiento del Templo Parroquial. Para recordar esa efemérides, - que ha quedado señalada en los Anales locales como día 6 de Marzo, - ha decidido confeccionar, en unión y colaboración de representantes de diversos estamentos locales y de personas particulares interesa-

das, un programa de actos y celebraciones que abarcará toda una semana. En la orientación que se le ha otorgado se ha preferido más - que tender a la unificación de temas a tratar o exponer, a individualizarlos, a ramificarlos en diferentes centros de interés concretos, que, aunque abiertos a todos, tendrán un enfoque particular. - Así habrá un apartado para los Mayores, otro para los Niños, para la Familia y para la Juventud.

Los actos a celebrar son los siguientes:

Domingo, 27.- Por la tarde, a las 6: Misa para Nuestros mayores.

Jueves, 3 de marzo: Diada infantil: Por la tarde, a las 4, concurso de dibujo sobre el Templo Parroquial y entrega de los trabajos realizados por los niños sobre el mismo templo.

Por la noche, a las 9, en la Parroquia: Día de la Familia. Dirigido por Mn. Guillermo Payeras.

Viernes, 4.- Por la noche, a las 8, en la Parroquia, Misa por el alma del Rdo. D. Francisco Mas Galmés, Ecónomo y demás difuntos fallecidos durante estos cincuenta años. La Coral Sant Joan cantará el Requiem de Perossi.

A las 9'30, Festival juvenil en el Teatro.

Sábado, 5, por la tarde, a las 4, en el Santuario de Ntra. Señora de Consolación, tarde de juventud.

A las 7, inauguración del Museo Parroquial; a las 7'30, inauguración de la exposición de pinturas realizadas por los niños en el Salón de las H.H. de la Caridad.

Domingo, 6.- Día del Cincuentenario.

A las 10'30, misa concelebrada como acción de gracias al Señor. Predicará Mn. Baltasar Coll, canónigo de la S.I.C.B.

A las 11'30, festival infantil en la Plaza del General Franco.

Por la tarde, a las 4, acto para las Religiosas en el Convento de las H.H. de la Caridad.

METEOROLOGIA

Pluviometría del mes de Enero de 1977

	Total
Días. 2, 3, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 21, 23, 29, 30, 31...	13 días

Litros. 0'6, 14'6, 18'5, 10, 11'5, 5, 2'8, 0'3, 1'8,

1'6, 0'9, 3, 0'7....

71'3 litros.

"Gener amrat, migt any assegurat".

Enero, es un mes clave del invierno, estación caracterizada - por sus frecuentes lluvias, en este 1977 ha quedado relativamente

corto. Ha llovido, lloviznado durante casi medio mes, pero el total arrojado no ha sido muy abultado como se desprende de la anterior - relación.

Quizás notemos poca cuantía por el húmedo recuerdo del mes de - diciembre. En otro aspecto debemos añadir para justificar el considerable buen tiempo de Enero que es un tópicó atmosférico, hasta tal punto de que nuestros abuelos nos hablan de unas "Calmes de gener" que también hemos podido disfrutar este año aunque si, mezclados con algún que otro vendaval y baja temperatura.

Para conocimiento de nuestros jóvenes lectores les dié que "ses calmes de gener" no son ni más ni menos que una serie de días en los que las temperaturas se elevan, los cielos vuelven a tomar su azul chillón y las tierras de cultivo se secan para que los agricultores puedan reanudar su labor de la siembra, para los campos que debido a la humedad de Diciembre no fueron aptos para ello.

Según el "Calendario cronológico, astronómico, y popular" que - vulgarmente se denomina "parenostic", las prevenciones que había és te para el mes de Enero era la siguiente:

"Buen tiempo, viento flojo y cielo claro por algunos días, después vendrán vientos del Oeste borrascosos con lluvias y nieves. Con tinúa el temporal del Oeste y Nor-Oeste con lluvias y vientos que - calmará el Nor-Este, dejando un tiempo claro y tranquilo pero muy - frío. Tiempo tranquilo y despejado con escarchas por la noche, que el Sol resolverá en nieblas y celajes con vientos del Sur-Oeste y - Nor-Oeste".

Una vez pasado el primer mes del año podemos decir que este calendario de prevención metereológica se ha equivocado en muy minúsculos detalles.

En este mes de Enero caben destacar dos curiosas noticias frías, que son: la primera que nos concierne a nosotros es que durante la noche del 21 al 22 se registró una fuerte nevada en la Sierra Norte de Mallorca la cual no influyó en absoluto en los termómetros durante el día, y hasta aquí la primera noticia, la segunda fue la fortísima ola de frío que está azotando actualmente a los E.E.U.U. durante la que incluso las cataratas de ríos se han congelado, caso - de este son las famosas cataratas del río Niágara y las temperaturas más altas registradas allí han sido de 10°, es decir 10 grados bajo cero.

Queremos comunicarles que los datos de la pluviometría han sido recogidos por la estación metereológica San Juan II más conocida por Bar C'an Guiem Company.

Juan Company.

DEPORTES

Los resultados, obtenidos por el C.D. San Juan en sus cuatro últimas confrontaciones, son los siguientes:

España, 7 - San Juan, 1
Cultural, 2 - San Juan, 0
San Juan, 4 - Llosetense, 0
Binisalem, 2 - San Juan, 0

Después de habernos deparrdo unos cuantos encuentros bastante - aceptables, al empezar la segunda vuelta, el C.D. San Juan parecía haber encontrado el camino adecuado, para alejarse de la zona peligrosa de la tabla clasificatoria; sin embargo, a medida que van transcurriendo los partidos, el panorama va ensombreciéndose cada vez más y, de seguir en este línea, va a resultarle muy difícil, al equipo - sanjuanense, despegarse del grupo que cierra la clasificación.

Los resultados, obtenidos, últimamente, por los equipos que integran dicho grupo, evidencian claramente que todos ellos se están debatiendo con mucha firmeza, haciendo esfuerzos titánicos para eludir compromisos de última hora.

Siendo el San Juan uno de los equipos implicados en este lucha, confiamos que se tomarán, por quién corresponda, las medidas precisas, para hacer posible el alejamiento de los lugares incómodos en - que se halla metido, de nuevo, nuestro representante. No se nos ocultan, desde luego, las dificultades que van a encontrarse, para lograr este empeño, pero presumimos que una de las fórmulas válidas, quizá la única, para conseguirlo es luchar sin descanso durante los noventa minutos de cada partido que queda por disputar.

El equipo juvenil ha encontrado, al parecer, últimamente, el camino de la puerta contraria, consiguiendo sendas victorias sobre el Olímpico, en el campo de éste, la primera y, la segunda, sobre el Vázquez de Mella en el campo de Consolación, esta última de manera holgada y convincente.

Ni que decir que nos alegran mucho estos triunfos, conseguidos - por los chicos de Ernesto, ya que suponen el justo premio a su constancia y tenacidad, virtudes que, en el terreno deportivo, han tenido, casi siempre, tales compensaciones.

Para mayor información diremos que el equipo juvenil, en sus tres últimos partidos, ha obtenido los resultados siguientes:

Olímpico, 0 - San Juan, 1
San Juan, 0 - Poblense, 1
San Juan, 4 - Vázquez de Mella, 2

CARTAS AL DIRECTOR

Senyor director del bolletí "Sant Joan":

Li demanam tengui s'amabilitat de dixer-nos fer sa següent crida a n'es jovent de Sant Joan.

"Som un esbart de joves com voltros que veim dins es nostre poble una seriosa problemàtica que mos afecta a tots.

Per això hem pensat escriure aquesta fulla perquè poguem discutir ets problemes que noltros veim, entre tots i cercar possibles solucions.

Creim que la participació des joves dins ses entitats des poble, és pobre. Dit d'una altra manera, s'única participació des joves, és dins es Tele-Club, dins es futbol i dins sa coral, i ancara d'una manera molt limitada.

Es per això que mos heuriem de despertar des llarg somni de sa nostra marginació i exigir que se mos escolti, ja que són molts es nostros interessos a defensar.

Pensam que és un suïcidi quedar marginats en es procés democràtic que s'ha obert dins s'estat espanyol. No mos podem quedar amb sa boca oberta vegent com la gent "colocada" mos arregla es nostros problemes. Es necessari que prenguem consciència des nostre estat. Tenim problemes i ets hem de resoldre.

Creim que, en principi, pudriem discutir damunt sa conveniència de que mos escoltin a n'es organismes (possibles associacions de veïns) tan representatius com és ara, s'ajuntament, clubs esportius, i en general tots, ets nuclis on de qualque manera se decideix sa regulació de sa nostra existència.

Podriem fer referència a qualque punt que serie interesant discutir: La creació d'una biblioteca pública (amb participació des Tele-Club, s'ajuntament i, potser, sa caixa d'estalvis).

Promoure activitats culturals i informatives per tal d'ajudar-nos en els estudis i en es treball (informació sindical, drets des treballadors i estudiants, etc).

Activitats esportives, per tal d'organitzar un poc millor es nostre temps lliure (pensam amb sa penya motorista que s'ha oferit en donarnos un camp de participació).

Participació activa en sa preparació de ses festes des poble.

"Reglamentació" del "quintos". No podem admetre que un altre any succeisci una cosa com enguany. Ets quintos tenen dret a fer-nos participar de la seva festa.

Ja hem fet sa crida. Ara esperam que entre tots mos llevem sa por i anem endevant per a conseguir ets nostros drets."

El saluden atentament:

Un grup de joves de la vila

MINI HISTORIA

C. IV - II.- Pozos públicos (Siglos XVI y XVII)

Nuestra villa no tiene - ni ha tenido - abundancia de fuentes y manantiales de agua, más bien siempre fué pobre de ellas. Dada esta necesidad que tenia la villa, los Magníficos Jurados procuraron construir pozos públicos para el servicio de los vecinos. Los libros mas antiguos de nuestro Archivo municipal hacen mención de cuatro pozos principales: el Pou de la Plaça, que estuvo enclavado en la cochera de la casa de D. Rafael Alzamora, de Son Virgo, . Calle Mestre Mas, conocido antiguamente por "Ses Cases Altes: El Pou Bo denominado después por "Sa Sinia", situado en el extremo N.E. de la villa, carretera de Petra; el "Pou Comú", en la parte alta del pueblo, proximo al camino d'en Picar y ultimamente el Pou d'es Prat, enclavado en el ensanche sur de esta villa, en un solar de Miquel Bauça Company denominado, en Sinever.

Antiguamente existia una calle rotulada con el nombre del Pou - Bó que al parecer es la actual calle de la Unión, prueba de la importancia que para el público tuvo dicho pozo.

Pou d'es Prat.- Dijous a 10 de Agost any 1638.

Dit dia y any convocats y ayustats an la case de mi Bernat Gual escriva en la case en la present vila de Sant Joan lo honorable m^o Antoni Nicolau balle rejal lo any present an la present vila, absems los honorables an Guillem Fiol, Bartomeu Fiol, Jordi Font y Jordi - Antich, jurats amb la dita parroquia absemss amb los honorables en Rafel Salom, Michel Roig, m^o Antoni Sebeter, Joan Portel, Mateu Mayol de la vila, mestre Bernat Gual y Guillem Amengual le mes part - del consell tots congregats per a conselar a tota hutilitat de la - present vila, ut sequitur.

Et primo fonch prepossat per lo honorable an Bartomeu Fiol altre dels honorables jurats dient: Molt honorable y savi consell, lo que a vostre seviaseslos avem assi ayustats es que segons tots veuhan - ab speriensia que qiscum any an estes teporades de destiu tenim an esta nostre vile molte necessitat de aigue; le sejore Juana Vivote - segons tenim notisia y de le metexe Vivote tenim la paraule que vol vendre al pou desprat y lo sircuit de le terre asantorn del pou que es cirque de tres cortons de terre, antes mes que manco y tenim antes de la metexe sejore que vol cent sinquanta liures; demanan a vos tre seviasses sins doneran loch de comprar aquel, ab gine horde com preren aquel, y fins agin preu comprerem aquel.

Sobre de le qual preposicio fonch determinat y conclus per tote le mes part del consel pessats los vots com es costum tots une cosse concordant son de perer y donen plena potestat als honorables jurats

de comprar lo dit pou del prat y le terre tinent de aquel pal preu que poran y que per ells sera ben vist, fins a les cent y sinquantte liures axi en pague per a pegar lo cost de aquel que si alsdits honorables jurats aperexera de promessens que anassen a qiscun habitador per pequar aquel, que tinguen ple poder de anari per los - habitados y que se pach de promesses; com nols aparegue que abasten als honorables jurats que tinguen fecultat y fassen un tall extreor rinari y an aquel que hi posson tots els habitants an le present vi le y terme, peguados y franchs, so es, Bauxans, Gayans, Munas y Ros sellos, y que tots los habitants paguen an le compre de dit pou y no volen hi dits franhs pegar, que ne acoreguen a le justicia y que procuren afer pegar a tots, donant plene y amplia fecultat - alts dits honorables jurats de firmar per comte del dit pou y terre tinent anaquel lo achte fehedor per comte de dita compre, ab plene potestat de bliguar los bens de le present universitat.

Testimonis son lo sejer an Pere Pou y mestre Gabriel Nedal.

Continuará proximo número: Pou Bo y Pou de la Plaça.

Por la transcripción: Juan Juliá

cifras, que se ofrecen al interés,
o simple curiosidad del lector.

Por Ley de 30 de Diciembre de 1.976 se aprueban los presupuestos del Estado para el ejercicio económico de 1.977, concediéndose créditos para los gastos del Estado, hasta la suma de Novecientos sesenta y siete mil, doscientos cincuenta, millones de pesetas, distribuidos en la forma que expresa el adjunto estado letra A. Los ingresos para el mismo ejercicio se calculan en idéntica cantidad, según se detalla, en el adjunto estado letra B.

Hay que advertir, que, el epígrafe alusivo a Seguridad Social, se refiere, unicamente a la aportación que el Estado hace a estos fines, pues todo lo concerniente a Seguridad Social, se financia a través de un presupuesto autónomo, cuyas cifras estan próximas a - alcanzar las de la totalidad del Presupuesto del Estado.

Quedan igualmente excluidos, como es lógico suponer, los Presupuestos provinciales (Diputaciones) así como los de los respectivos Ayuntamientos, faceta, también muy importante, y que en otra - ocasión ofreceremos, tan pronto como obren en nuestro poder los datos pertinentes, con el propósito todo ello, de ofrecer una idea - aproximada en lo que atañe a la financiación del gasto público en general.

ESTADO LETRA A

RESUMEN GENERAL POR CAPITULOS DE LAS SECCIONES DEL PRESUPUESTO DE GASTOS.

(Miles de pesetas)

Servicios	Capitulo 1	Capitulo 2	Capitulo 3	Capitulo 4	Capitulo 6	Capitulo 7	Capitulo 8	Capitulo 9	Total de la sección
01 Casa de S.M. el Rey.	68977	50070							107047
02 Consejo del Reino...	15655	1500							17155
03 Cortes Españolas....	533586	123,27							657313
04 Consejo Nacional y Secretaría General del Movimiento.....				4681715	269000	269000			4950715
05 Deuda Pública.....		11150	8791988					10861520	19664658
06 Clases Pasivas.....	78431657								78431657
07 Tribunal de Cuentas.	98771	9374			12000		125		120270
08 Fondos Nacionales....				29647500					29647500
11 Presidencia del Gobierno.....	9182863	1396213	3747	438037	1441700	4816240	1500	4491	17284791
12 Asuntos Exteriores..	3184225	150055		1103453	470000	50000	250		6397983
13 Justicia.....	16066316	101034		598901	2298550	200850			20174651
14 Ejército.....	58648108	875207		186226	15958443	187646	610		83739430
15 Marina.....	15285387	5117394		54255	13164106	517457	33125		34171724
16 Gobernación.....	87781198	9605852	2210	6617791	8630200	8207742	63900	147950	121056843
17 Obras Públicas.....	7359468	6845601	156095	7648464	44898230	15288250	217200	160066	82573374
18 Educación y Ciencia.	106942978	4018376		30444393	927400	26610300	2000		168945447
19 Trabajo.....	1848971	517853		29931020	1042000	620000	527		33960371
20 Industria.....	1613874	540340		1757582	2119300	18029000	250		23868346
21 Agricultura.....	4130665	125259		11434132	2320200	25250200	250		44387706
22 Aire.....	17806936	580077		1085394	12147794	2142084	421000		39483785
23 Comercio.....	1974915	134033		1628028	1080000	6989800	400		13013376
24 Información y Turismo.....	1471364	1505926	5807	1564103	2179700	1029400	27150	15665	7799115
25 Vivienda.....	852087	136673		706715	706715	1685000	100		34581675
26 Hacienda.....	9271754	2831921		343220	553000	187000	4775		13191670
31 Gastos de diversos Ministerios.....	14708571	1786202		57442661	3741541	1549600	9794825		69023398
Total.....	437278326	5412037	8959847	187313590	114669164	143145669	10573475	11189692	967250000

E S T A D O L E T R A B

RESUMEN POR CAPITULOS DEL PRESUPUESTO DE INGRESOS

CAPITULO I.- Impuestos directos...	357.700.000.000
CAPITULO II.- Impuestos indirectos ...	475.300.000.000
CAPITULO III.- Tasas y otros ingresos ...	55.800.000.000
CAPITULO IV.- Transferencias corrientes ..	28.950.000.000
CAPITULO V.- Ingresos Patrimoniales ..	46.900.000.000
CAPITULO VI.- Enajenación de inversiones reales ..	1.000.000.000
CAPITULO VII.- Variación de activos financieros ..	1.100.000.000
CAPITULO VIII.- Variación de pasivos financieros .	500.000.000
Total ...	967.250.000.000

RESUMEN GENERAL DE LA CLASIFICACION FUNCIONAL DEL PRESUPUESTO DE GASTOS DEL ESTADO DEL AÑO 1977

Funciones	Millones de pesetas	Porcenta je sobre el total
A) ACTIVIDADES DE CARACTER GENERAL ...	272.157	28,1
1. Servicios generales ...	122.761	12,7
2. Defensa ...	149.396	15,4
B) ACTIVIDADES SOCIALES Y PARA LA COMUNIDAD ..	406.748	42,1
3. Educación .	179.873	18,6
4. Sanidad ...	18.179	1,9
5. Pensiones, Seguridad Social y Servicios de Beneficencia ...	137.612	14,2
6. Vivienda y Bienestar Comunitario ..	52.149	5,4
7. Otros servicios comunitarios y sociales ...	18.935	2,0
C) ACTIVIDADES ECONOMICAS ...	213.933	22,1
8. Servicios económicos ..	213.933	22,1
8.1. Administración general ..	4.695	0'5
8.2. Agricultura, ganadería, silvicultura, caza y pesca ...	60.193	6'2
8.3. Minería, construcción e industrias varias ..	21.358	2,2
8.4. Energía .	2.907	0,3
8.5. Transportes y comunicaciones ...	115.746	12,0
8.6. Comercio ...	6.352	0'6
8.7. Turismo .	2.682	0'3
D) NO CLASIFICABLES ..	74.412	7'7
9. No clasificables ..	74.412	7'7
Total ...	967.250	100,0

Por la transcripción: Antonio Gual.

VIDA LOCAL

Tots els pobles que s'emmarquen dins una mateixa comarca o regió tenen una forma similar i peculiar de bategar la vida, des del moment en que estan estructurats damunt unes coordenades socials, culturals i econòmiques de semblant potencialitat, incidència o inèrcia. No obstant, i sobresurtint a aquest teixit bàsic, cada un se sol diferenciar per un o uns trets característics que denoten la manera d'esser més personal dels seus habitants; divergències que es reflexen en les costums dins els diversos camps, en les relacions socials, en la col.laboració i responsabilitat davant els problemes de la cosa pública. Segons el grau i la intensitat de l'aportació a les questions comunitaris de idees, projectes, gestions, activitats per part de tots, tindrem una més o manco repercussió favorable al millorament del poble i al desenvolupament de la nostre vertadera essència. El fruit, la conseqüència, de l'esforç de concienciació conjunta i responsable són part de les notícies o apartats que en aquesta o altres pàgines es transcriben, que ens valen la qualificació positiva. Però la congratulació mútua no sempre l'ens podem donar. Moltes vegades tenim que col.locarnos davant diferents parcel·les de la realitat amb una postura d'exhortació a lluitar per millorar. Tots pensam, descobrim, indicam, que moltes coses es podrien dur a terme dins els diversos aspectes de l'ocupació humana; i local fins i tot les exigim a viva veu, les reclamam. Però també som molts que amb la mateixa energia rebutjam enfrentarmoshi, al·legant mala organització, mal gust i enfocament, visió caduca dels dirigents, quant la política que s'ha de fer damunt basses democràtiques i amb una perspectiva cap a l'alliberament total dels pobles i de les persones i al progrés de tota àrea necessita tant dels esquemes pensats i fets en el paper, com de la realització pràctica de les metes i fins que s'ha proposat, per la col.laboració de cada un en aquell angle que li sigui més indicat.

Temes, apartats i notícies mes destacats.-
Balanz demografic, mes: Gener.

Necrologies:

2-1-77 Arnau Mas Bonet -"L'amo Arnau Pellasso"-; 71 anys.

4-1-77 Josep Gabriel Bauçà -L'amo'n Pep Tomàs"-; 91 anys.

6-1-77 Margarida Barceló Gayà -Sa madona Pirris"-; 76 anys.

10-1-77 Antonia-Aina Gual Bauçà -"De can Ribes"-; 79 anys.

10-1-77 Joana-Aina Barceló Bauçà -"De can Pança"-; 73 anys.

19-1-77 Maria Barceló Font -"d'es Pujol"; 75 anys.

30-1-77 Antonia-Aina Joan Ginard -"Sabatera"-; 84 anys.

MATRIMONIS:

1-1-77 Josep Gayà Matas i Francisca Mas Gomis.

8-1-77 Miquel Vidal Llaneras i Maria Antonia Alzamora Mestre.

Data de la celebració de la Confirmació.-

La Parroquia ens ha facilitat el dia en que s'administrarà el - Sacrament de la Confirmació a Sant Joan. Tindrà lloc el diumenge, - dia 24 d'Abril, dia en que el Sr. Bisbe vindrà per confirmar a uns quaranta joves, els quals actualment s'estan preparant per rebre aquest sacrament.

La coral Sant Joan també es actualitat.-

La coral del nostre poble és notícia, una vegada més, tant per la seva activitat del passat mes de Gener, com pels concerts i participacions que te projectats per dates pròximes. Hem de ressenyar: El dia 16 de Gener va assistir a una trobada comarcal de masses corals, a la vila de Llubí, on s'hi congregaren les corals: Tele-Club de Sineu i Massa Coral de Binissalem", "C. de Llubí", "C. Romaní" de Palma i "C. Sant Joan".

El dia 23 de Gener celebra un concert a la Iglesia del Centre - Eucarístic del barri de la Calatrava, com a participació al "Gener a Mallorca", on hi va esser aquesta Coral convidada per l'Ajuntament de Palma. El concert fou un èxit en quant a públic, al que podem calificar d'heterogeni per les seves ideologies, i en quant a que va constituir el misatge d'un poble que cante, que manifest el seu art i a través d'ell s'expressa, valoritzant un aspecte de la vida i - creativitat humana, al mateix temps que despert dins els altres els sentiments que sugereix la música i el cant. Aquest concert fou important també perquè en ell es va estrenar una peça acompanyada de fobiol i tomborino, instruments de la nostra tradició musical.

Entre els projectes pròxims estan:

La preparació d'un repertori adequat per la commemoració del - cinquantenari de la Iglesia Parroquial.

Els dies 12 i 13 de Març un número de cantaires de la Coral - prendrà part, a Can Tàpara, al segon Cap de Setmana Cantant, organit zat pel Secretariat de Corals Mallorquines. La seva finalitat és - promoure i prendre consciència del cant coral dins la societat actual. Aquest Cap de Setmana serà dirigit pel director del Cor Madrigal de Barcelona: Manuel Cabero.

Per la Festa d'es. Pa i Peix, a celebrar el dia 20 del pròper - Març, també la Coral està assajant un concert, un dels actes del pro

grama d'aquesta festa, on, gracies a l'esforç intens i al interès - dels cantaires, serà possible estrenar una sèria de cançons.

màquina per fotocopiar

Davant la necessitat urgent d'una maquina fotocopista, una possible solucio.

Ens ha alegrat la notícia comunicada per la Germandat de Llaureadors, que es refereix a la possibilitat, encara que un tant condicionada com senyalarem, que te aquesta entitat d'adquirir una maquina per fotocopiar, i amb aquesta resolució poder cobrir una de les necessitats i servicis, que des de fa llarg temps reclama el nostre poble. La seva inesistència l'experimentam sovint, ja que el progrés, la nova orientació funcional donada a treballs concrets per part d'administracions econòmiques, culturals, i sobre tot els estudiants, fills d'agricultors, la fan imprescindible, fins a l'extrem de que tenim coneixement que persones, i amb molta freqüència, tenen que traslladar-se a Palma per satisfer aquest servei, amb la consegüent pèrdua de temps i rendiment. Per lo exposat, alabam la iniciativa de la Germandat, que fent-se consciència del problema, va acordar en Junta General la seva adquisició amb càrrec al propi Fons de Reserva. A més veïm a la Germandat com la entitat més indicada - per aquesta operació: tots els santjoaners estan afiliats a ella directa o indirectament, El condicionament al que al·ludiem es relaciona amb l'aprovació que ha d'emetre la Camara Oficial Sindical Agraria. Esperam que sebrà comprendre la importància i donar un dictamen favorable.

La respiracio artificial, tema que interessa.-

El passat dia 27 de Gener va tenir lloc en el teatre local una exposició sobre "Reanimació i Respiració artificial", organitzada per la Germandat i el Tele-Club. Es va completar amb uns exercicis pràctics i la projecció de la pel·licula: "El pulso de la vida", que versa damunt aquests temes.

"L'Alcantarillat", problema inquietant i ambarassos.

El dia 29 de Gener l'Ajuntament va convocar als veïnats implicats especialment a una conferència-col·loqui per debatre i intentar resoldre d'una vegada per totes aquest problema, que es fa etern de "l'alcantarillat", i dins les trapes del qual incidim repetidament. Desitjam que es vencin diferències i s'arribi a una solució conjunta, ja que diversos carrers la reclamen sensiblement.

Pa i Peix per 1977.-

Ancara que moltes coses del homes es vegin transformades, modificades i impossibilitades pels canvis, nerviosisme i nova dinàmica social hi ha ocupacions, les festes, i entre elles la del Pa i Peix, que resisteixen el pas del temps i s'ocoplen a la manera de caminar de la persona actual. La festa del Pa i Peix serà realitat en el 1977 el 20 de Març. Ja s'estan celebrant reunions, la primera de les quals va tenir lloc el dia 7 de febrer, pel Patronat d'aquesta festa, per configurar l'edició pròxima. D'aquelles sortirà el programa que la regirà, i on no hi faltará, segons informacions el Certamen poètic, el concert de la Coral, les carreres ciclistes ..., i sense oblidar les "panades".

Pep Roig

POLITICA I MUSICA

La música ha tingut a tot arreu del món, i ja desde els primers moments de la civilització, una importància tal que va emparellada amb el progrés de tots els pobles. Si un poble, una nació, tingué en uns moments donats un desenvolupament politic i econòmic es reflecta en la seva història cultural i com no dins l'activitat musical.

Això ens prova que la música no és un art abstracta, una manifestació cultural deslligada d'un ambient i d'unes situacions concretes, al contrari, té unes connotacions i relacions amb tot el medi que l'enrevolta. No hem d'oblidar que la música es una expressió de l'ànima del poble, és el llenguatge del sentiment.

L'història ens diu que tot art està en funció d'una determinada política. Així, el nivell musical d'un poble respón a la "normalitat" política d'una nació. Aquest és l'exemple d'Espanya, com a conseqüència d'un règim autoritari i centralista, a on la cultura musical ha estat un fenomen gairebé desconegut. La política educativa, i en concret la formació musical, ha estat mutilada pels governants nostros.

Hem estat immersos uns caramulls d'anys dins la més completa incultura musical. Realment els organismes oficials, al menys fins ara, no han sentit grans inquietuts per la difusió de la cultura i l'afany perquè arribi a tots els estaments socials. Les poques iniciatives han partit sempre d'entitats privades i de persones carre

gades de bona voluntat. Fins fa uns anys podem constatar que no hi havia promoció cultural possible sense l'actuació de Raphael, Manolo Escobar, Lola Flores... i tota aquesta "tropa".

Però, la situació política va canviant i ja podem veure exemples clars que demostren l'existència de nous aires. Actualment veïem que els medis de comunicació, i en especial la televisió, ofereixen un altre aspecte; els recitals i concerts són més freqüents fins i tot ja hi ha un programa musical dedicat a n'els nins i nines... Tot això és expressió d'una nova etapa política; ara es comença donar a la música l'importància que realment té, no sols com a manifestació artística sinó com a complement educatiu i pedagògic.

A Mallorca hi ha molts exemples que ratifiquen aquesta nova postura davant la música: la música a les escoles comença a ser una realitat, els concerts i audicions pels escolars són més freqüents, els concerts i festivals de música augmenten, les bandes de música prenen consciència del seu paper, proliferen les masses corals infantils, aparició de petites orquestres... Però sobre tot, l'importància que es dona a la música popular, expressió del sentiment d'un poble, de la seva tradició i cultura, que durant quaranta anys va estar completament desterrada; són exemples, l'escola de balls mallorquins, els continus festivals de música popular....

Es necessari potenciar totes les manifestacions culturals que es donin a n'el nostre poble, i hem de ser noltres mateixos que ho hem de fer. S'acabar de que ens donin programada la cultura, oblidant la pròpia personalitat i els valors étnics d'un poble. La Coral de Sant Joan és una petita mostra de valoració cultural d'un poble de 2.000 hab. Per què no dur la música a les escoles?, per què no una coral infantil?; hem d'ajudar a la recent escola de balls mallorquins. Entitats, com l'associació de pares de família, per què no un patronat de música, podrien patrocinar aquestes manifestacions, de les quals el beneficiat seria tot el poble, un poble que sabem que no mor.

Joan Company Florit.

**Para
POTENS
no importa
el golpe**

POTENS

RELOJ SUIZO

AUTOMATICO CALENDARIO SUMERGIBLE